

การแปลเพลงประกอบภาพยนตร์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

สกุณฑลา ผาติธรรมรักษ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ.2547

ISBN 974-04-5015-6

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การแปลเพลงประกอบภาพยนตร์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย (TRANSLATION OF SONGS FROM MOTION PICTURES FROM ENGLISH TO THAI)

สถุนตลา ชาติธรรมรักษ์ 4536061 LCCD/M

ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ : สุชุมาวดี จำหิรัญ, M.A., กฤตยา อภินิชฐ์, ศศ.ม.

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาการแปลเพลง และโดยที่เพลงเป็นงานกวีนิพนธ์ประเภทหนึ่ง ดังนั้น จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำแนวคิดและทฤษฎีด้านการแปลงานกวีนิพนธ์มาใช้ในการแปล เพื่อให้ได้บทแปลเพลงที่ถ่ายทอดความหมายและสามารถนำไปขับร้อง ตลอดจนเพื่อศึกษากลวิธีการแปลและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการแปล ผู้วิจัยได้คัดเลือกเพลงประกอบภาพยนตร์ 12 เพลงที่มีความแตกต่างด้านอารมณ์เพลงได้แก่ เพลงรักเศร้า เพลงรักสุข เพลงชีวิตจริงจัง เพลงชีวิตสนุกสนาน และเพื่อให้บทแปลสามารถรักษาไว้ซึ่งทั้งความหมายและรูปแบบตรงตามต้นฉบับ ผู้วิจัยจัดทำบทแปลในสองลักษณะ คือ บทแปลเพลงแบบตรงตัวเพื่อถ่ายทอดความหมาย และบทแปลเพลงแบบถ่ายทอดความหมายและสามารถนำไปขับร้อง

จากการจัดทำบทแปลเพลงแบบตรงตัว ผู้วิจัยพบว่า ถึงแม้บทแปลจะมุ่งเน้นที่การถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับให้ได้มากที่สุด บทแปลก็ควรจะเป็นธรรมชาติและสื่อความในภาษาไทย ดังนั้น จึงต้องมีการนำกลวิธีการแปลในลักษณะอื่น ๆ มาช่วย ได้แก่ การเพิ่มคำขยายความสำหรับชื่อเพลง การทับศัพท์และใช้เชิงอรรถสำหรับชื่อเฉพาะและคำภาษาต่างประเทศ การปรับใช้คำสรรพนาม คำอุทานและโครงสร้างประโยคตามลักษณะภาษาไทย การเลือกใช้ภาษาภาพและสำนวนในภาษาไทยที่มีความหมายเทียบเคียงกับต้นฉบับ และการเลือกใช้คำซ้อน คำภาษาทวิ และคำขยายเพื่อสื่อภาพ เพื่อเพิ่มอรรถรสให้กับบทแปล

ในการจัดทำบทแปลเพลงให้สามารถนำไปขับร้องได้ ผู้วิจัยนำบทแปลเพลงแบบตรงตัวมาวิเคราะห์เพื่อให้ทราบอารมณ์เพลงและความตั้งใจของผู้ร้อง และวิเคราะห์หาปัจจัยทางด้านเสียงดนตรี ได้แก่ เสียงสูงต่ำ สันยาวของคำ การเน้นเสียงหนักเบา จำนวนพยางค์ในวรรค สัมผัสระหว่างวรรค รูปแบบของท่อนเพลง และการกล่าวซ้ำ ในขั้นตอนของการถ่ายทอดความหมาย ผู้วิจัยใช้การแปลแบบเอาความ แต่ในการถ่ายทอดรูปแบบ ผู้วิจัยใช้การแปลแบบตรงตัวเพื่อรักษารูปแบบให้บทแปลมีทำนองเพลงเช่นเดียวกับต้นฉบับ และนำบทแปลที่ได้ให้ผู้มีความรู้ทางดนตรีตรวจสอบ แก้ไข และทดสอบขับร้อง ปรากฏผลว่า บทแปลเพลง 8 เพลงจะสามารถนำไปขับร้องได้เช่นเดียวหรือใกล้เคียงกับต้นฉบับ ปัญหาหลักที่พบ คือ การเปลี่ยนแปลงของความหมายไปจากต้นฉบับเดิม ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากการเลือกรักษาระหว่างรูปแบบเพื่อให้บทแปลมีทำนองดนตรีเช่นเดียวกับต้นฉบับ กับความหมายที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องรูปแบบ และปัญหาในเรื่องการวิเคราะห์รูปแบบ ซึ่งแก้ไขได้ด้วยการทำงานร่วมกับผู้มีความรู้ด้านดนตรี และ จะต้องกำหนดขั้นตอนการทดสอบบทแปลเพื่อให้บทแปลสามารถนำไปขับร้องได้จริง

คำสำคัญ การแปลเพลง/ การแปลงานกวีนิพนธ์

196 หน้า ISBN 974-04-5015-6

TRANSLATION OF SONGS FROM MOTION PICTURES FROM ENGLISH TO THAI.**SAKUNTALA BHATITRUMMARAK 4536061 LCCD/M****M.A. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COUMMUNICATION AND DEVELOPMENT)****THEMATIC PAPER ADVISORS: SUKHUMAVADEE KHAMHIRAN, M.A., KRITTAYA
AKANISDHA, M.A.,****ABSTRACT**

This mini thesis is a study of translation of songs on the assumption that songs are lyric poems. Therefore, the study objectives are to apply the theories and concepts of poetry translation, to study techniques used and to find solutions in translating English songs to Thai singing versions. Twelve songs from motion pictures have been selected by song tones: sad love songs, happy love songs, longing songs, and joyful songs. To retain the original meanings and forms, two translation versions were made. First, a Thai prose version literally translated to gain all meanings conveyed in the lyrics ,and second, a Thai singing version using poetry translation technique to transfer the meaning of the Thai prose version and preserve the original musical form.

The Thai prose version shows that, though meaning transfer is the major aim, the naturalness of the translated version should also be considered, requiring the employment of other translation techniques to reconcile major grammatical and cultural differences between the two languages. These techniques are the use of clarifying words for song titles, the use of transliteration and footnotes for proper names and foreign words, the adoption of Thai pronoun terms, interjections, and sentence forms, the use of Thai equivalent proverbs and sayings, and the use of Thai sentimental words to enhance the song tone.

As for the singing version, analyses were made on the prose versions to evaluate the singers' intention and on original singing versions to find musical factors. These factors include the length of vowel sounds, the use of intonations, the stress of words and sentences, the number of syllables, the patterns of pauses, rhymes, and line and verse repetition and the composition of the verse. Free translation was then applied to transfer meaning while the form – meter, rhythm, rhyme, and repetition patterns was strictly preserved. The translated versions were then reviewed, corrected, and sung by a music expert. Though the eight translated songs proved to be suitable for singing, major problems encountered were the incomplete transfer of the original meaning due to the form constraint and the incorrect analysis of the musical forms. The solution to the first problem depends on the translator's decision in balancing between meaning and form and the latter problem reflects the need of a music expert's assistance for this kind of translation.

KEY WORDS: TRANSLATION OF SONGS/ TRANSLATION OF POETRY**196 pp. ISBN 974-04-5015-6**